

การพัฒนาชุดสอนดนตรีรูปแบบออนไลน์ของโรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

Development of an Online Music Teaching Course of School at Phraek Nam Daeng Subdistrict, Amphawa District, Samut Songkhram Province.

อวิสดากานต์ ภูมิ

Awasdakan Poomee

สาขาวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Music Faculty of Fine and Applied Arts Suan Sunandha Rajabhat University

(Received : Mar 7, 2024 Revised : Jun 9, 2025 Accepted : Jun 19, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดสอนดนตรีรูปแบบออนไลน์ของโรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนดนตรีในรูปแบบออนไลน์เครื่องมือนอกห้องเรียน และทฤษฎีดนตรีเบื้องต้นให้กับโรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงเพื่อนำไปประกอบการสอนและพัฒนาความสามารถทักษะดนตรีให้นักเรียนในโรงเรียน โดยผู้วิจัยคำนึงถึงความเหมาะสมสภาพแวดล้อมและศักยภาพของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง งานวิจัยนี้มีวิธีการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครู อีกทั้งการสังเกตการณ์ร่วม จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ร่วม ผลการวิจัยพบว่า ในการสร้างชุดการสอนออนไลน์เนื้อหาวิชาทักษะดนตรี ที่ผู้วิจัยจัดทำในวิชาขับร้อง และ วิชาทฤษฎีดนตรีพื้นฐานนั้นมีความเหมาะสมในด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกับการเรียนในหลักสูตร และจะสนับสนุนการพัฒนานักเรียนให้มีพื้นฐานความรู้ทางดนตรีในแต่ละเครื่องมือ ชุดการสอนออนไลน์ต้องมีเนื้อหาการสอนที่ประกอบด้วย ดังนี้ 1) เนื้อหากระชับ 2) แบบฝึกหัดที่ไม่ยากเกินไป 3) ภาษาสื่อสารที่เข้าใจง่าย 4) การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง 5) ระยะเวลาของคลิปสอน

คำสำคัญ : การพัฒนา, ชุดสอนดนตรีออนไลน์, วิชาขับร้อง, ทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน, ตำบลแพรกหนามแดง

Abstract

The research article on the development of online music teaching kits for schools in Phraek Nam Daeng Subdistrict, Amphawa District, Samut Songkhram Province aims to create online music teaching kits for singing instruments and basic music theory for schools in Phraek Nam Daeng Subdistrict to be used in teaching and developing musical skills for students in schools. The researcher took into account the appropriateness of the environment and potential of primary school students in Phraek Nam Daeng Subdistrict. This research used qualitative research methods, interviewing teachers to collect data, and co-observing. From the analysis of interview data and co-observation, the research results found that in creating online music skills teaching kits created by the researcher in singing and basic music theory, the content is appropriate in line with the curriculum and will support students' development to have basic musical knowledge in each instrument. The online teaching kit must have the following teaching contents: 1) Concise content 2) Exercises that are not too difficult 3) Easy-to-understand language 4) Demonstration and 5) Duration of teaching clips.

Keywords : Development, Online music teaching, Vocal, Theory of Music, Phraek Nam Daeng sub-district

ที่มาและความสำคัญ

ด้วยชุมชนแพรกหนามแดงนั้น เป็นชุมชนต้นแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมในชุมชน จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พบว่า ปัจจุบันนี้เยาวชนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงมีเพิ่มขึ้น และเนื่องด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้ผู้นำครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ต้องไปประกอบอาชีพนอกครัวเรือน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมกับลูกหลาน ด้วยเหตุนี้ผู้นำชุมชนจึงอยากสนับสนุนทำให้เยาวชนในชุมชนแพรกหนามแดงได้มีการศึกษาและพัฒนาความสามารถในสิ่งที่สนใจและเป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อชุมชน ในอนาคต อีกทั้งคณะผู้มีเป้าหมายที่จะเสริมสร้าง พัฒนาศักยภาพทักษะทางดนตรี ให้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเชื่อมโยงกิจกรรมให้สัมพันธ์สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรายวิชาดนตรี ของ สพป.สมุทรสงคราม และเน้นในทักษะเครื่องเอกที่โรงเรียนขาดแคลนบุคลากรครูในทักษะนั้นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนและให้เกิดการเรียนรู้ความสามารถทางดนตรีที่หลากหลายมากขึ้น

เป้าหมายสำคัญ ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลการเรียนการสอนดนตรี และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติทางดนตรีให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา สถานศึกษาระดับประถมศึกษาในตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนในตำบลแพรกหนามแดงได้มีกิจกรรม และเสริมสร้างการเรียนรู้ความสามารถทางดนตรี ซึ่งจะได้จัดทำเป็นชุดโครงการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีนักเรียน ในสถานศึกษาพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และ 2) โรงเรียนแพรกหนามแดง (พวงทอง มั่งเกร็ด, 2562)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างชุดการสอนดนตรีรูปแบบออนไลน์ทักษะให้กับโรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง
2. เพื่อพัฒนาความสามารถทักษะดนตรีในวิชาขับร้อง และทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน ให้นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง

สมมติฐานการวิจัย

ชุดการสอนออนไลน์วิชาดนตรี และขับร้อง ที่ครูผู้สอนประจำวิชาสามารถนำไปใช้ประกอบการสอนวิชาดนตรีของนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ชุดการสอนออนไลน์มอบให้เฉพาะโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และ 2) โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง

ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษา การพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีในวิชาขับร้อง และ ทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และ โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา ชุดสอนดนตรีออนไลน์ ขับร้อง ทฤษฎีดนตรี โรงเรียนในตำบลแพรกหนามแดง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีและแนวคิดของบลูม ค.ศ.1964 นำมาอ้างอิงใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่ง เบนจามิน บลูมและคณะ (Bloom et al, 1956) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ 2) จิตพิสัย (Affective Domain) (พฤติกรรมด้านจิตใจ) ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดึงดูดอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ 3) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อ

ประสาท) พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ (ชนิตา รักพลเมือง, 2534)

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรี

การสอนดนตรีสำหรับเด็กควรคำนึงอายุและระดับของความรู้ที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วย จึงจะทำให้การเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยนั้นๆ ได้รับประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวอ้างจากทฤษฎีการสอนของ Bloom's Taxonomy of learning เป็นหนึ่งในทฤษฎีการสอนที่ได้รับความนิยมและมีประสิทธิภาพที่ภาพที่สุด และนิยมใช้กับแพร่หลาย ในสังคมการศึกษาหลากหลายแขนงทั่วโลก โครงสร้างของบลูม (Bloom) นั้นแยกออกเป็น 6 ประเภทหลักๆ ได้ดังนี้ 1. ความรู้ (Knowledge) 2. ความเข้าใจ (Comprehension) 3. การประยุกต์ใช้ (Application) 4. การวิเคราะห์ (Analysis) 5. การสังเคราะห์ (Synthesis) และ 6. การประเมินผล (Evaluation) เป้าหมายของการใช้ Bloom's Taxonomy of Learning เพื่อออกแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการออกแบบการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรรู้วิธีการตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของชุดการเรียนรู้ว่าถูกต้องและนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

การจัดการวัตถุประสงค์โดยใช้เทคนิคของบลูม (Bloom) จะช่วยให้ผู้สอนในแง่มุ่งดังต่อไปนี้

1. วางแผนและนำเสนอสื่อการสอนหรือชุดการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถและช่วงอายุของผู้เรียน
2. การออกแบบวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะช่วยออกแบบแนวทางการประเมินและกลยุทธ์ที่มี

ประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน

3. ทำให้มั่นใจว่าการเรียนการสอนกับการประเมินจะสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ (จำเนียร ช่วงโชติ, 2515)

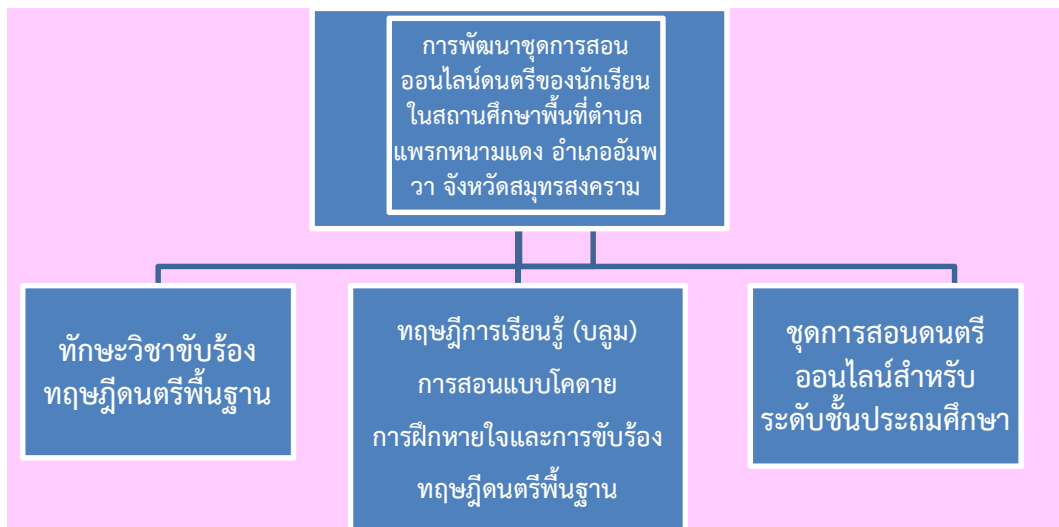
การสอนแบบโคดาเย เป็นวิธีการสอนที่เน้นการร้องเป็นหลัก ซึ่งรวมไปถึงการอ่านโน้ตนั้น ในวิธีการของโคดาเยที่ใช้ในการสอนจึงมุ่งส่งเสริมในเรื่องการร้องและการอ่านช่วยในการสอนดนตรีเพื่อให้ผู้เรียนร้องและอ่าน ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่นๆทางดนตรีต่อไปด้วย Tonic Sol-fa คือการใช้ระบบการเรียกชื่อตัวโน้ต ซึ่งมาจากภาษาละตินคือ โด เร มิ ฟา ซอล ลา ที (do re mi fa so la ti) ในการร้องและอ่าน โดยใช้โดเป็นเสียงหลัก หรือทอนิคในบันไดเสียงเมเจอร์ และลาเป็นเสียงหลักในทอนิคบันไดเสียงไมเนอร์ ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับระยะขึ้นคู่เสียงต่างๆไป เมื่อใช้ระบบ ซอล-ฟา โดยทราบความสัมพันธ์ของระดับ เสียงต่างๆที่แปรเปลี่ยนไปตามท่วงเสียง ระยะต่อมา (ประมาณ เกรด 2-3 ในโรงเรียนประถม) ผู้เรียนเริ่มใช้ระบบ เรียกชื่อตัวโน้ตโดยใช้อักษร คือ A B C D E F G แทนระดับเสียง ลา ที โด เร มิ ฟา โซ ควบคู่ไปกับระบบ ซอล-ฟา ทำให้ ผู้ฟังจดจำระดับเสียงต่างๆได้ด้วย สัญญาณมือ ควบคู่ไปกับการอ่านโน้ต ในระยะแรก หรือ แม้กระทั่งในระยะต่อมา การใช้สัญญาณมือแทน ระดับเสียงต่างๆ เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนระดับเสียงเป็นรูปธรรมมากขึ้นทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ระดับเสียงต่างๆได้ง่าย ซึ่ง เป็นไปตามหลักการพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนจะเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ดีกว่าเมื่อสิ่งนั้นเป็นรูปธรรม (ณัฐธ สุทธิจิตต์, 2561)

การฝึกหายใจและการขับร้อง การสอนขับร้องอย่างถูกวิธีเริ่มต้นจากการหายใจ และการเปล่งเสียงอย่างถูกต้อง การเปล่งเสียงของมนุษย์แยกได้ 2 ประเภท คือ 1) เสียงพูด และ 2) เสียงร้องเพลง การจะมีเสียงร้องที่มีคุณภาพก็ต้องมีการหายใจลมที่เพียงพอในการขับร้องเช่นกัน การร้องเพลงนับเป็นการแสดงที่มีศิลปะในการใช้เสียง โดยมีการแสดงออกทั้งน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง เสียงขับร้องของมนุษย์ตามหลักสากลแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้ 1) เสียงโซปราโน (Soprano) หมายถึง เสียงสูงของผู้หญิง 2) เสียงอัลโต (Alto) หมายถึง เสียงต่ำของผู้หญิง 3) เสียงเทเนอร์ (Tenor) หมายถึง เสียงสูงของผู้ชาย และ 4) เสียงเบส (Bass) หมายถึง เสียงต่ำของผู้ชาย

อวัยวะในร่างกายที่ใช้ในการหายใจและเปล่งเสียง สามารถจัดแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1) อวัยวะที่ใช้หายใจ ประกอบด้วย ปอด กระบังลม หลอดลม และ กลุ่มกล้ามเนื้อบริเวณหน้าท้อง 2) อวัยวะในการเปล่งเสียง ประกอบด้วย เส้นเสียง ช่องคอ และ ช่องปาก 3) อวัยวะในการสร้างเสียงสะท้อน ประกอบด้วย ทรวงอก โฟรงปากและโฟรงจมูก และโฟรงกะโหลก ซึ่งในการขับร้องที่ถูกต้องจะต้องมีการใช้ทั้ง 3 ส่วน เพื่อขับร้องให้ได้เสียงที่เปล่งออกมา โดยไม่ว่าจะร้องเพลงในชนิดใดก็ตาม ยกตัวอย่างเช่น เพลงสากล เพลงลูกทุ่ง เพลงคลาสสิก แต่ละประเภทย่อมมีเทคนิคการร้องเฉพาะตัว ดังนั้นนักร้องจึงต้องมีการปรับวิธีการร้องให้เหมาะสมกับประเภทเพลงต่างๆด้วย (ดุษฎี พนมยงค์, 2566)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หมายถึง การศึกษา การแสวงหาความจริง หรือความรู้ที่เกิดขึ้นในสังคม หรือเป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม ส่วนมากจะเป็นข้อมูลในเชิงคุณลักษณะ ข้อความบรรยายและ อธิบายมากกว่าข้อมูลเชิงปริมาณ งานวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะ การสังเกต การศึกษา การติดตามในระยะยาว มีรูปแบบการ สัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ เน้นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การตีความ รวมถึงการสร้างข้อสรุป เพื่อตอบคำถามวิจัย และอธิบายสภาพ หรือบริบททางสังคมเพื่อความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้หลักโดย เลือกรวบรวมตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งมีความแตกต่างกับการวิจัยเชิงปริมาณ การเลือกรวบรวมตัวอย่างสามารถ ยึดหยุ่นตามความเหมาะสมได้ (สุภางค์ จันทวนิช, 2559)

โครงการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างชุดการสอนดนตรีแบบออนไลน์ และพัฒนาการสอนออนไลน์ในทักษะปฏิบัติดนตรี เพื่อให้ เกิดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีแก่นักเรียนระดับประถมศึกษา ในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภอมัญจาคะ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล เก็บข้อมูล และสร้างชุดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อพัฒนาและครูประจำวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ปรับใช้ ให้กับนักเรียนในวิชาดนตรีได้

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ครูผู้สอนประจำวิชา และสังเกตการณ์ร่วมในโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง คือ 1) โรงเรียนบ้านคลอง สมบูรณ์ 2) โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง และได้ศึกษาข้อมูลการเรียนการสอนดนตรี รวมถึงพัฒนากิจกรรมการเรียนเพื่อเสริมสร้าง ทักษะปฏิบัติทางดนตรีให้กับนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในตำบลแพรกหนามแดง อำเภอมัญจาคะ จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารชั้นต้น (Primary Sources)
2. การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ด้วยกระบวนการวิพากษ์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย
4. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ครูประจำวิชาดนตรี และการสังเกตการณ์ร่วม
5. วิเคราะห์เอกสารข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา
6. สร้างแผนการสอน และเนื้อหาการสอนวิชาซ้ำร้องและทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน
7. สร้างชุดการสอนดนตรีออนไลน์วิชาซ้ำร้อง และวิชาทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน
8. อภิปรายผล สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

บทวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาสร้างสื่อการสอนทางดนตรีรูปแบบออนไลน์ ณ โรงเรียนในพื้นที่ตำบลพรหมามแดง อำเภอมัญจาคีรี จ. ชลบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ในการเรียนรู้ทักษะดนตรีเฉพาะเครื่องมือเฉพาะทางให้ดียิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และการสังเกตการณ์ร่วม รวมถึงพื้นฐานความรู้ทางดนตรีของผู้เรียน เนื้อหาคลิปการสอนวิชาขับร้องและทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน รูปแบบออนไลน์ ที่ควรจะมี และเหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนรู้ของ นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนพื้นที่ ตำบลพรหมามแดง ที่อาจยังไม่มีพื้นฐานทางดนตรีเนื่องด้วยการขาดแคลนบุคลากรทางดนตรี และขาดแคลนอุปกรณ์ทางดนตรีในโรงเรียน ควรจะมีรูปแบบดังนี้

1. **เนื้อหากระชับ** คือสิ่งสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานในเครื่องมือเหล่านั้น ได้เริ่มที่จะเรียนรู้ ทดลองที่จะปฏิบัติ เปิดใจกับการฝึกปฏิบัติทางดนตรี

2. **แบบฝึกหัดที่ไม่ยากเกินไป** การเรียนทักษะดนตรีย่อมมีแบบฝึกปฏิบัติยากง่ายแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผู้สอนควรสร้าง สื่อการสอนที่คัดเลือกแบบฝึกที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้น ไม่ยากจนเกินไปและเป็นแบบฝึกที่น่าสนใจ เป็นจุดเริ่มต้นในการให้ ผู้เรียนมีความรักในดนตรี และตื่นตัวในการฝึก

3. **การใช้คำสื่อสารที่เข้าใจง่าย** ภาษานับเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียน โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบ ทางเดียว ในลักษณะออนไลน์ การใช้คำ ภาษาสื่อสาร อธิบายเนื้อหาการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นแรงบันดาลใจ สร้างความเข้าใจ ให้กับผู้เรียน ดังนั้นการเรียบเรียงบทเรียน เนื้อหาการสอน จึงเป็นส่วนที่ต้องเรียบเรียง จัดลำดับให้ดี

4. **การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง** ด้วยการปฏิบัติดนตรี เป็นเรื่องที่ต้องสื่อสาร และปฏิบัติให้เห็น เพื่อสร้างความเข้าใจกับ ผู้เรียนไปด้วยทั้ง 2 ทาง ดังนั้น เนื้อหาในคลิปการสอนออนไลน์วิชาดนตรี หรือเครื่องมือเอกต่างๆ ผู้สอน ควรต้องอธิบายพร้อมทั้งมี การสาธิตไปพร้อมกัน โดยมีการทบทวนซ้ำให้ผู้เรียน 2-3 รอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามไปด้วย ขณะเรียนออนไลน์

5. **ระยะเวลาของคลิปการสอน** เนื้อหาในแต่ละบทเรียน แบบฝึก นอกจากมีเนื้อหาที่กระชับ ผู้สอนควรกำหนดระยะเวลา ต่อคลิปให้ไม่นานจนเกินไป จนเกินความสนใจของผู้เรียน ดังนั้น ในแต่ละคลิปสอนจึงจำเป็นต้องกำหนดทั้งเนื้อหา แบบฝึก และ เวลา ให้สัมพันธ์กันทั้ง 3 ด้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านองค์ประกอบของการจัดทำชุดสอนออนไลน์ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแผนการสอนวิชาขับร้องและ วิชาทฤษฎีดนตรีพื้นฐานสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่ตำบลพรหมามแดง โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการสอน ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในวิชาดนตรี โดยแบ่งเป็น 2 วิชา ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนการสอนออนไลน์วิชาขับร้อง

ครั้งที่	เนื้อหาการสอน	แบบฝึกหัดเสียง	บทเพลงสำหรับผู้เรียน
1	1. การหายใจที่ถูกต้อง 2. ท่าทางการยืน Warm up ร่างกาย 3. การออกเสียงตามสระและพยัญชนะ	1. ฝึกร้องออกเสียง มา (1 note) 2. ฝึกร้องออกเสียง ลา (3 notes) 3. ฝึกร้องบันไดเสียง C Major (โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด)	ฝึกขับร้องและการหายใจที่ถูกต้องกับบทเพลง พระราชนิพนธ์ 1. ไกลรุ่ง
2	1. การหายใจและปล่อยลม S 2. การออกเสียงและรูปปากที่ถูกต้อง	1. ฝึกร้องออกเสียง ยำ (5 notes) 2. ฝึกร้องออกเสียง มำ (C-E-G) 3. ฝึกร้องบันไดเสียง C Major (โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด)	ฝึกขับร้องและการหายใจที่ถูกต้องกับบทเพลง พระราชนิพนธ์ 1. ไกลรุ่ง 2. ยามเย็น
3	1. การหายใจและปล่อยลม S (จับ 15 วินาทีขึ้นไป) 2. การออกเสียงและรูปปากที่ถูกต้อง 3. การ Warm up ร่างกาย และรูปปาก	1. ฝึกร้องออกเสียง มา (1 note) 2. ฝึกร้องออกเสียง โฮ (3 notes) 3. ฝึกร้องบันไดเสียง C Major (โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โด)	ฝึกขับร้องและการหายใจที่ถูกต้องกับบทเพลง พระราชนิพนธ์ 1. ไกลรุ่ง 2. ยามเย็น 3. พรปีใหม่

ตารางที่ 2 แผนการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน

ครั้งที่	เนื้อหาการสอน	แบบฝึกหัด
1	1. ชื่อน้อดตามอักษรภาษาอังกฤษ	1. ฝึกเขียน และท่องจำชื่อน้อดตามระดับเสียง
2	1. สัญลักษณ์ เครื่องหมายทางดนตรี (ใช้การ์ดสัญลักษณ์ เครื่องหมายดนตรีเป็นสื่อประกอบการสอน)	1. ฝึกเขียน และท่องจำความหมายของ สัญลักษณ์ และ เครื่องหมายทางดนตรี

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า ในการจัดทำพัฒนาคลิปสอนออนไลน์เป็นอีกการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้มีทักษะทางดนตรีเพิ่มขึ้นในเครื่องมือเอก ที่นักเรียนสนใจจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา และลงพื้นที่เก็บข้อมูลในปี 2564 วิชาที่นักเรียนสนใจ คือ 1. ขับร้อง (โครงการวิจัยย่อยที่ 1) 2. ทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน ซึ่งการจัดทำพัฒนาคลิปสอนดนตรีออนไลน์ในพื้นที่เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้ดนตรีตามเครื่องมือที่สนใจได้ง่ายยิ่งขึ้น เพื่อประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในยุคที่มีสถานการณ์โควิด-19 แพร่ระบาดนักเรียนมีความสนใจศึกษาฝึกปฏิบัติดนตรีได้ด้วยตนเองผ่านคลิปออนไลน์ในเบื้องต้นได้ดี เนื่องจากเป็นช่วงที่มีสถานการณ์โควิด-19 ระบาด แต่หากต้องการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนที่ควรมีการติดตามผลและพัฒนาผู้เรียนผ่านรูปแบบออนไลน์ เนื่องจากดนตรีเป็นศาสตร์ศิลปะในการฝึกปฏิบัติระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถนักเรียนรูปแบบการสอนออนไลน์ในพื้นที่อื่น และสนับสนุนให้นักเรียนได้มีการแสดงความสามารถ หรือประกวดแข่งขันในลำดับต่อไป
2. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทฤษฎีดนตรีชั้นกลาง ขึ้นสูงควบคู่กับการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะดนตรี

เอกสารอ้างอิง

- กุมาริกา ศุภการ. (2555). ปัญหาที่พบบ่อยในการร้องเพลงคลาสสิกสำหรับนักศึกษาไทยระดับชั้นอุดมศึกษา และเตรียมอุดมดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โกวิทย์ ชันธิศิริ. (2550). *ดุริยางคศิลป์ตะวันตก(เบื้องต้น)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง. (n.d.). Data.bopp-Obec.info.
https://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view.php?School_ID=1075580081&Area_CODE=7501
- ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์. (n.d.). Data.bopp-Obec.info.
http://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view.php?School_ID=1060220605&Area_CODE=0
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2515). *จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. (2534). *พื้นฐานการศึกษา หลักการและแนวคิดทางสังคม*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.
- ณรุทธ์ สุธงจิตต์. (2561). *สังคตินิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุษฎี พนมยงค์. (2566). *सानฝันด้วยเสียงเพลง มาฝึกร้องเพลงกันเถิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: วีพรีนท์.
- ดวงใจ ทิวทอง. (2561). *กระบวนการแบบดวงใจ: งานวิจัยสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมเทคนิคการขับร้องระดับอาชีพ*.
วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต, 13(2).
- ทิตนา แชนนี และสร้อยสน สกลรักษ์. (2540). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*.
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แชนนี. (2560). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แชนนี. (2560). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระเจนดุริยางค์ และนายฉันท ขำวิไล ประกอบบทเพลง. (2492). *หลักวิชาดนตรีและขับร้อง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พวงทอง เม้งเกร็ด. (2562). *ชุมชนแพรกหนามแดง จากการจัดการน้ำสู่การจัดการสวัสดิการชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
สมุทรสงคราม: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2559). *หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี*.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศศิวิมล ช่างเรียน. (2548). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาเครื่องดนตรีปฏิบัติสากลของนักเรียนเตรียมอุดมดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต].
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2559). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2019). Obec.go.th. <http://academic.obec.go.th/newsdetail.php?id=75>
- อดุลย์ ต้นประยูร. (2539). *สังคมวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเอสพรีนติ้งเฮาส์.
- อวิสตากานต์ ภูมิ. 2565. *ชุดสอนดนตรีรูปแบบออนไลน์ของโรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม*.
https://drive.google.com/drive/folders/1V3rzicMaLdRhbf04XJcs8m8jbjwtP5e?usp=drive_link
- Poomee, A. (2019). *Basic vocal skills development of the first-year vocal major music students Sunandha Rajabhat University*. Full paper of research, KEAS-25.